

Alle meningen zijn evenveel waard*

Tijdens debatten over spirituele onderwerpen gebeurt het wel eens dat de decibels wat oplopen of dat één van de deelnemers ongevraagd aan het woord blijft en op vervelende wijze het debat monopoliseert. Een vriendelijk signaal van de moderator, in de zin van ‘Laat de ander ook eens zijn verhaal doen, want alle meningen zijn evenveel waard’, is dan meestal voldoende om de orde te herstellen en iedereen aan bod te laten komen. We willen ons immers vriendelijk en respectvol gedragen tegenover elkaar, en daar is uiteraard niets mis mee.

Maar soms gaat men een stapje verder en wordt de uitspraak ‘Alle meningen zijn evenveel waard’ gepromoot als een soort credo, als een na te streven grondhouding. Wat anderen dan weer de wenkbrauwen doet fronsen, zo van: ‘Over voorkeuren - zeg maar smaken en kleuren - daarover valt inderdaad niet te redetwisten, dat weten we al lang, maar meningen, dat is toch een ander verhaal? Als de ene visie niet meer waard is dan de andere, wat blijft er dan nog over van onze wetenschappelijke aspiraties? Is dat wel gepast in deze tijden van ‘evidence based medicine’? Natuurlijk mag ieder op zijn manier een bijdrage leveren aan het debat, en natuurlijk heeft niemand de volledige waarheid in pacht, dat is evident. Maar dat alle meningen evenveel waard zijn, ho, dat is toch wel een grote stap. Zijn we dan niet té vriendelijk voor elkaar?’

Je kent ongetwijfeld het verhaal van de zes blinden die een olifant betasten. De ene voelt aan de poot en zegt: “Net een boom”. Nummer twee betast de slurf: “Wat beweeglijk”. Eentje is met een slagrand bezig: “Hoe hard”. Nog een ander is met een oor bezig, iemand anders verkent de flank van het dier en nummer zes heeft de staart vast. Alle zes vertellen ze dan iets anders, maar in wezen vertolken ze telkens een ander aspect van één en dezelfde werkelijkheid. Mooi zo, heel mooi... Té mooi! Veronderstel even - nu ben ik weer stout - dat er niet zes, maar pakweg 20 blinden zijn die de olifant betasten, of althans *denken* dat ze daar mee bezig zijn. De ene heeft de poot van de olifant vast, de ander een slurf, nog een ander is een palmboom aan het betasten, nog iemand anders voelt misschien aan zijn eigen been of aan dat van zijn buurman of voelt helemaal niets maar hoort de rest bezig en stelt zich daar dan van alles bij voor. En allen samen mengen ze zich overtuigd en met luide stem in het debat. Enfin, u begrijpt waar ik naartoe wil.

Bij mij thuis heb ik een fraai boek over de geschiedenis van de geneeskunde, van de oudheid tot nu, met veel mooie kleurprenten en gravures. Wat mensen allemaal niet gedacht hebben in de loop der tijden over hoe het menselijk lichaam in elkaar zit, eruit ziet vanbinnen, en hoe de diverse organen werken, je houdt het niet voor mogelijk. Hoogst vermakelijke lectuur, bij momenten hilarisch. Het wordt veel minder leuk als je beseft dat die mensen dat toen niet

zo maar dachten. Neen neen, ze waren er grondig van overtuigd, dermate overtuigd dat ze kosten nog moeite spaarden om hun inzichten op schrift te stellen en ze soms eeuwenlang doorgingen voor autoriteiten ter zake. Toetsen of hun diepste overtuiging ook effectief klopte met de werkelijkheid, die wetenschappelijke nederigheid was nog niet in voege. Hun overtuiging was hen genoeg.

Als mensen niet precies weten hoe iets in elkaar zit, dan hebben ze de neiging daar van alles over te verzinnen, dat is helaas nog steeds zo, en de ene mens is daarin nog wat uitbundiger dan de andere.

We kunnen alleen maar hopen dat de huidige fase van onduidelijke waarneming van de multidimensionele werkelijkheid niet langer duurt dan nodig en we in de niet zo verre toekomst letterlijk een klaardere kijk gaan krijgen en accurater commentaar zullen kunnen geven op de diverse transpersoonlijke ervaringen van mensen. Om die ervaringen beter te duiden, te bevestigen, aan te vullen, in perspectief te plaatsen of bepaalde interpretaties daarvan zelfs te corrigeren. Ja, waarom niet, corrigeren! Precies op dezelfde manier als nu bijvoorbeeld iemand zijn enkel verzwikt, iets hoort kraken, vergaat van de pijn, zeker is dat het gebroken is en van de behandelende orthopedist bijvoorbeeld het volgende te horen krijgt: “Je hebt afschuwelijk veel pijn, dat merk ik wel en je hebt mogelijk iets horen kraken toen je je enkel verzwikte. Aan die ervaringen twijfelen we niet, maar jouw stellige overtuiging dat het bot ook effectief gebroken is, neen, dat aspect kunnen we niet bevestigen. Dat is een verkeerde interpretatie van jouw ervaring. We hebben immers een grondig klinisch onderzoek gedaan, aangevuld met een MRI-scan en hebben inderdaad wel een kraakbeenletsel vastgesteld, vandaar wellicht de krak die je gehoord hebt, maar neen, het bot is niet gebroken. Daar vergis je je in.” Einde verhaal.

Van transpersoonlijke therapeuten zal in de toekomst eenzelfde graad van efficiëntie verwacht worden. Cliënten zullen verwachten dat transpersoonlijke therapeuten niet alleen een ruimere en diepere visie hebben over de mens in het algemeen, maar ook dat in het concrete geval van de individueel consulterende mens ze duidingen zullen kunnen geven die hout snijden. Met andere woorden dat ze in staat zullen zijn om aan te geven wat cliënten precies hebben doorgemaakt op transpersoonlijke levels, met vergelijkbare conclusies bij een onafhankelijke second of third opinion, wat je dan zou kunnen beschouwen als een begin van toetsing in de meest brede zin van het woord... En toetsing is natuurlijk niet onbelangrijk als je denkt aan het problematisch debat, al decennia lang gaande, tussen het transpersoonlijke en de sceptisch-wetenschappelijke hoek, waarbij de ene kant van de tafel gespecialiseerd is in dingen die volgens de andere kant van de tafel zelfs niet eens bestaan. Die dialoog terug wat vlot krijgen is één van de uitdagingen waar we voor staan.

Misschien zal inderdaad de toekomstige ontwikkeling van nieuwe technische apparatuur daarin een bijdrage leveren: sommigen beweren dat het bestaan van de ziel ooit op die manier wetenschappelijk aangetoond zal worden. Maar wellicht is er ook enig heil te verwachten van een geleidelijke toename van het innerlijk doorschouwingsvermogen van de mensheid in het algemeen, en dus ook bij psychiaters en psychologen, zodat we met zijn allen beter zullen weten waarover we praten en we tegen die tijd hopelijk niet langer meer zullen discussiëren over ‘visies’ maar over ‘waarnemingen’.

Samenvattend zou ik het volgende willen zeggen: Dat tijdens transpersoonlijke discussies alle meningen evenveel waard zijn, is dus dikwijls waar, maar ik zou eraan toevoegen: helaas waar. Het is zeker geen na te streven ideaal. Ik heb evenwel goede hoop, dat heb je gemerkt, dat dit niet blijft duren. En misschien komt ooit het moment dat mijn achterkleinkinderen mij voor de zoveelste keer zullen uithoren over de geschiedenis van het transpersoonlijke. En terwijl ze mij met open mond en glazige blik aanstaren, zal ik zuchten: “Ik weet het, ik weet het, het is niet te geloven, maar ik heb de tijd nog meegemaakt dat we alleen maar meningen hadden en alle meningen evenveel waard waren.”

---

* Deel 4 van de uitgebreide versie van de lezing ‘**Over dimensionele en andere misverstanden**, SYMPOSIUM ‘Veranderingen in bewustzijn’, georganiseerd door de Vereniging voor Transpersoonlijke Psychiatrie op zaterdag 13 november 2004 in het AMC Amsterdam, Nederland (gepubliceerd in PRANA 157, oktober/november 2006).

Jean-Marie Decuypere is psychiater/psychotherapeut met een privé-praktijk in Zoersel, België.